

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is

Előfizetési árak:
Helyben hazhoz fordva:

Egész évre	12 fr.
Fél évre	6 t.
Negyed évre	3 fr.
Egy óra	1 fr.

Vidékire postán küldve:

Egész évre	14 fr. — kr.
Fél évre	7 fr. — kr.
Negyed évre	3 fr 50 kr.
Egy óra	1 fr 20 kr.

Hirdetések helyben ártandók.

Szerkesztőség:
Főter, Hermann-udvar I. emelet,
a külső folyosón.

Bérmegyei leveleket csak ismert
kézfől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk

Kiadóhivatal:
Főter, a törvényszék melletti Neumann-
háznak utcára nyíló helyiségében.

Hirdetések díjazásáért szerint.
Egyes szám 5 kr. — nap- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

A fordulat Bulgáriában.

Arad, augusztus 27.

Mindenek előtt bocsánatkéréssel kell kezdenünk a cikket. Karawelow a volt bolgár miniszterelnök nem volt részese az összeesküvésnek, amint ezt az újabb táviratok kétségtelenül teszik, s az ellenforradalom győzelmével ismét őt állították a kormány élére. Hanem annyi bizonyos, hogy értesülések dolgában igen gyengén lehet szervezte a rendőrsége.

Karawelow nevének az első tendenciosus táviratokba, úgy látszik, csak azért keverték bele, hogy a mozgalmat úgy tüntessék fel, mintha Sándor elűzése a bolgár nép összeségének lett volna ohajtása, s hogy a fejedelem tulajdonképp már senkivel sem rendelkezik, senkinek sem bírta bizalmát.

Az újabb eseményekből kitűnik az is, hogy — ha feltezzük azt, miszerint a bécsi és berlini külügyminiszteriumokban előlegesen is tudtak valamit Oroszország révén a Sándor ellen készülő összeesküvésről, — az orosz diplomácia erősen félrevezette a nevezett külügyminiszteriumokat a Bulgáriában uralkodó hangulattal illetően.

A detronizáló hadsereget egy órnagy képviselte egy gyenge zászlóalj. A Sándornak esküdtött hűséget megtartó csapatok már gyülekeznek Sophiába, s vérontás nélkül vették ki az uralmat az árulók kezéből. A nép a fejedelmet éltető csapatokkal tart.

Ha tehát Oroszország azt állította a nyugati hatalmak előtt, hogy Sándor már senkinek sem kell Bulgáriában, — nem mondott igazat.

Nem ok nélkül sietteték a lemondási okmány kiroszkolása után az összeesküvők a fejedelem elutasítását. Tudták, érezték gyengeségüket, s elindították a fejedelmet virradat előtt, mert ha a nép felébred, alighanem baj lett volna. Ezért szaktították meg a távirati összeköttetést is mindenfelé, s a mi hirt utnak erszettek is, az meg volt rakva hazugságokkal, a bolgár nép egyetértéséről, a fejedelem szlávellenes politikájáról, a volt minisztereknek a mozgalomhoz csatlakozásáról, s több effélérről, ami mind nem volt igaz.

Az oroszok tehát nem jól rendezték a dolgot. Csak olyanokat bírtak megvásárolni, a kiknek nagyobb befolyásuk a népre és a hadseregre nem volt.

De ha idáig sikerült is az orosz politikának az európai diplomáciát kör-

mönfont ravaszágával félrevezetni, — még nincs azon a ponton, hogy művét befejezték tekinthetné, az esetben sem, ha Sándor nem akarna Sophiába visszamenni.

Az ellenforradalom győzelmé bizonnyítja, hogy a bolgár nép nagy többsége nem akarja az orosz befolyás érvényre jutását. A hatalmak e tényrelel kénytelenek lesznek számolni, s még ha polgárháboru törne is ki Bulgáriában, akkor is lehetetlen lenne, hogy Oroszország bizassék meg a történet után a rend ugynevezett helyreállításának szerepével. Ez a szerep meg nem illetheti, mert a »rendet« bizonnyára a maga javára állítaná helyre. Egyébiránt, úgy látszik, hogy a bolgárok nem is fognak okot adni a beavatkozásra, az occupatiót pedig éppen nem kívánják.

Ma már félhivatalos nyilatkozatok is jelentek meg, melyek szerint Bécsben és Berlinben ép oly meglepetést okozott a bolgár forradalom, mint Londonban.

Ha ez igaz, akkor a nyugati hatalmaknak teljesen szabad kezük van.

Remélhető különben, hogy néhány nap múlva tisztábban látjuk a helyzetet. Tegnapi Bismarck találkozott Kálnokyval, ma pedig Giers orosz külügyminiszterrel. Mi kombinálhatunk, s lehet, hogy a holnapi nap minden találgatást halomra dönt. Bár olyan lenne a megoldás, hogy bennünket is megnyugtana, mert mi csak aggódommal nézhetjük, hogy az orosz politika ily játékokat mer üzni az európai diplomatiával.

Kemény Gábor br. közlekedésügyi miniszterrel több lap azt a hírt közölte, miszerint a miniszter ragaszkodik azon elhatározáshoz, hogy a cabinetből kilépjen, hogy egyidejűleg valószínűleg Baross Gábor államtitkár is le fog mondani. Ezen hír — írja a „Bud. Correspondenz” — legalább is korai. A miniszter ugyan ismételten kijelentette, hogy ő tisztán magán okok folytán nem sokáig maradhat már hivatalban, és ennek folytán — ha a miniszter arra rábírható nem lesz, hogy legalább az új választásokig gyezzesse miniszteriumát — b. Kemény utódját az ősi ülészek folyamán ki fog kelleni nevezni, de az, hogy egyidejűleg Baross államtitkár is elhagyja helyét, előttünk ma annál kevésbé látszik valószínűnek, mert b. Kemény esetleges utódja eddig még kijelölve nincsen, és az államtitkár megmaradása csakis azon kérdéstől függ, hogy ki fog a legközelebbi közlekedésügyi miniszterrel lenni. — Különben is igen való-

színűnek látszik az az időközönként felújuló hír már csak azért is, hogy a magyar államvasutak újraszervezése most van a legvitásabb időszaka és így hogy lenne feltehető br. Keményről a visszalépés gondolata, midőn ezen újraszervezést — tudvalevőleg — ő kezdeményezte.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung” velünk. Tegnapi közöltük röviden a Bismarck lapjának egy megjegyzését, mit a berlini közéletes visszautasító határozatára tett meg. Az alábbiakban adjuk a kérdéses cikket egész terjedelmében.

„A meghívás, — írja a német cancellár lapja, — résztvenni Buda visszafoglalása kétszázados emlékkünnepélyén, mely szeptember 2-án fog megtartani, tudvalevőleg úgy Berlin, mint München által visszautasított. Berlin megköszönté udvarias formában, de olyan indoklással, mely éppen nem tekinthető annak; München visszautasította oly rideg módon, mely Magyarország mindenestire sértéként hatott. — A visszautasítás formai különbsége onnan magyarázható, hogy Berlinben haladópartí, Münchenben pedig clericalis tollból eredt. A „Haladás” — vagyis inkább az, a mit ma hamisan jeleznek e névvel, mert e haladás nyílt ellensége mindazon reformoknak, melyeket egy jónak s erősek bizonyult kormány javasol — az úgynevezett „Haladás” nem tűnik ki bátorsága által és szeret mindíg egy mellékkajót nyílt tartani, melyen át eloszhat, mielőtt megjegy, hogy a tömeg, melynek kezéért verseng, meggyőződésre jut, hogy „haladás” az adott esetben oktalán és hazafiatlan volt. A clericalismus ellenben annyira szaktított hagyományával, hogy ridegsége által akarja elérni azt, mit hajdani simulekionyságával elérni nem tudott. De úgy az udvariatlan visszautasítása a budapesti meghívásnak, egyforma bányárfól tanusok a politikai tapintatnak. Nagyon jól megértjük, hogy a németek érzelmei megsértettek ama bánásmód által, melyben erdélyi testvéreink a magyarok által részrejtettek, de viszonylag Magyarország olyan, hogy jobban tesszük, ha azon pontokra gondolunk, melyek Magyarországgal egyesítettek, mint azokra, melyek tőle elválasztanak.

Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egylet érdeklé- ben.

(Az E. M. K. E. közgyűlése alkalmából.)

Erdély eleitől fogva egyik jelentékeny pontja volt a magyarságnak és tényezője az alkotmányos szabadságnak, melyhez annyi szép történelmi emlékek fűződnek. Már midőn őseink e szép hazát elfoglalták, akkor ott Erdély szélein, találák a magyarság egyik rokonsajtát, a székelyeket, a hunok maradványait, s ezekkel szövetezve s ezektől vezetettre, hódították meg Erdélyt és Magyarországnak azal határos nagy részét, Bihar, Mennmar-tortományát. S azóta Erdély mindig kitűnő szerepet játszott Magyarország történetében és többször döntő befolyást gyakorolt annak ügyeire s elhatározásaira. Ott harcolt

a vendéglőbe s éppen annál az asztalnál foglalt helyet, hol Kovács ül.

Kovács sohasem látta szelött az idegent. E jövevény kezdetben nyugtalanul tekintgetett szerte-szét, hosszas hallgatás után végre halk hangon oda szólított Kovácshoz: Uram! bocsánatot kérek! én idegen vagyok ebben a városban, nem adhatna szállást az éjjelre? nem kívánom ingyen, megfizetem jóságát.

Kovács már hajlandó lett volna az ajánlatot elfogadni, midőn egy véletlen körülmény jött közbe. Az idegen észrevette, hogy egy távoli sarokasztalnál ülő ember éber figyelemmel kíséri minden mozdulatát, egy alkalmas pillanatot felhasználva, hirtelen felkelt és kiosont a vendéglő ajtaján.

A kémkedő meg utánna.

Kovács még várt kis ideig, hogy az idegen visszatér, nem is gyantott semmit, hogy az menekül az üldözés elől, oly csendben folyt le minden.

Kis vártára visszatért az ember, ki a sarokasztalnál ül, két zsanár kíséretében s felszólította Kovácsot, hogy azonnal kövesse őket a zsanárfőnökhöz.

Bár Kovács kissé meg volt szépenve, de lelkiismeretének tiszta érzetében bízva, nyugodtan járult a hatalmas ur elé, ki igen felüldultnak látszott lenni.

— Hoty hinak ma'át! — ordított az előtte állóra.

— Kovács! — volt a felelet.

— Schreiben Sie! — szóló az irnokához.

— Mi makának a profession?

— Kovács.

A zsanárfőnök csak bólintgatta fejét, mit akkor szokott tenni az ember, ha mérge-lődik.

— Hoty hinak az utcát, ahol lakik?

— Kovács.

Még Solimán török császár sem ugrott fel dühösebben divánjáról Szigetvár ostroma alkalmával, mint a zsanárfőnök. Oda kapott

sz. László a betörő kunok ellen és Hunyadi János a törökök ellen, hol a Kemények egyik őse magát Hunyadiért nemeseen föláldozá, Szilágyi Mihály az erdélyiekkel kiáltatta ki, a a befagyott Duna jegén, Mátyást királynak a nemzet örömrivalgái között, szóval Erdély hazája és szülőföldje volt a nagy Hunyadiaknak s annyi hősöknek, kiknek tetteik és neveik fénylő betűkkel vannak bevésvé évkönyveinkbe. Sőt még a gyásos mohácsi vész után bekövetkezett vasságokban is e kis bórcezes haza szolgált menedéül a hazafias pártnak, mely az üldözések elől, a fejedelmek alatt, oda menekült s ott szervezkedett a haza felszabadítására.

De mindezek elmúltak, — az idők és viszonyok nagyon megváltoztak, s Erdélyben az idegen s elle. sséges elemek tulkapásai folytán a magyarság régi hegemoniája vagyis ereje és befolyása fenyegetve és gyengítve van, s e befolyás ma már nem annyira fegyverrel, mint inkább tudománnyal, iparral s a civilizatio újabb vívmányai- val lehet és kell ott a magyarság részére biztosítani. És éppen azért alakult az Erdélyi Közművelődési Egylet, hogy segélyül és ösztönül szolgáljon nekünk arra, hogy a mit őseink vértk- és vitézséggel kivívtak és fentartottak, azt mi a tudomány, ipar és művelődés eszközeivel újra meghódítani és biztosítani törekedjünk a magyarság részére s édes hazánk felvirágztatására.

E szempontból tekintve az egyület, nem lehet hazafiai örömmel nem üdvözölnünk annak eszméjét és keletkezését és úgy hisszük, hogy azok után, amiket megértünk, tisztelt hasznáknál felfogása és belátása ellen véténünk, ha azt itt bővebben indokolni megkísértenék: elegendőnek tartjuk itt őket egyszerűen és szerényen figyelmeztetni e hazafias kezdeményezésre és hazafiai tiszteletet kérti, hogy azt minden lehető befolyással pártolnis kegyes adományai- kal és fillérekkel előmozdi- tani s vireskedjenek és sies- senek.

Balászy Ferencz.

Külföld.

A regenség Bulgáriában. Hihetetlen gyorsasággal alakul egyik kormány a másik után Sophiában. A világ még alig ismerte meg a forradalmi kormány névsorát, s ma már ennek bukását jelenti a táviró, a mit a vidéki városokban támadt mozgalom idézett elő elsősorban.

A sokféle módon commentált működését Karawelow Sándor fejedelem volt miniszterelnök, ismét hatalomra jutott és az alkotmány értel-

a feje fölött csungó cseppetül-zsinórhoz s hevesen megrántotta.

Egy őrmester lépett be.

— Ezt az embert! — kiáltott németül, ingerülten Kovácsra mutatva — biztos fedezett alatt a kórházba kell szállítani. A további teendőik iránt majd intézkedek. — Aztán leült, teleírt egy fél iv papírost és azt adta az őrmesternek azal az utasítással, hogy adja azt át a kórház gondnokának.

Abban az irásban pedig az volt írva, hogy az itt átkísért egyen compromittálva lévén, de kihallgatása nem eszközölhető, mert minden hozzá intézett kérdésre csak azt feleli: hogy Kovács; tehát orvosilag megfigyelendő.

Két napig volt Kovács a kórházban, míg reá került a sor. A vizsgáló orvos legkisebb jelet sem fedezhette fel a táblólnak.

— Mondja csak barátom! — szóló az orvos, — miért felelt maga a rendőrségnél minden kérdésre Kovács-t.

— Kérem alásan az a nagyságos ur 3 kérdést intézett hozzám, hogy mi a nevem, a foglalkozásom s hogy melyik utcában lakom? Én mind a három kérdésre azt feleltem, hogy Kovács, amint igaz is, mert a nevem is az, a mesterségem szinte, még azt az utcát is, hol lakom, Kovács-utcának hívják!

— Több kérdést nem intézett magához? — Nem, hanem mérgesen felugrott, becsengett egy őrmestert, s annak valamit mondott németül, de hogy mit, azt nem tudom, mert nemtől nem értek, aztán ide hozták.

— Na még ilyen dolog nem történt a világon! — Pedig dehogyan nem, sokkal nevétségesebbek is történtek akkor!

És a bizonyos Kovácsot visszakísérték a rendőrséghez, hol az orvos magyarázta meg a tébolyodottság mibenlétét.

És mintán Kovács ártatlansága kiderült: hogy arval az idegennel — ki lengyel emi-

mében azonnal megalakította a regenséget. A regenség és az ettől kinevezett kormány megalakulása tagadhatatlan első lépésnek tetszhetik a helyzet tisztázására — bármily irányban. Amennyiben azt, mint az államhatalom képviselőjét elismerik az összes néprétegek, mód lehet nyujtva rövid időn azok akarata törvényes nyilatkozására; s ha ebben sikerül megakadályozni a szenvedélyek vagy célszövények föllükerekedését. úgy tárgyaltanná válik a — Szentpéteryáról mind határozottan felhangzó — követelés a tényleges orosz beavatkozás iránt. Egyébiránt Oroszország sem hagyhatja már szándokai fölül sokáig tájékozatlanságban a világot. Lehet, hogy ez a késlekedés a jövőt illető tervek érvényesítésében onnan eredne, hogy a moszkovita hatalom maga sincs oly tisztában szándokai fölül, mint azt a közvélemény az első pillanatban hitte.

Lapunk tegnapi táviratainak kiegészítésével jelentik, hogy a vidéki mozgalom csakugyan lemondásra kényszerítették a forradalmi kormányt. Erre az alkotmány értelmében regenség alakult, melynek tagjai: Karawelow, Nikiforow és Stambulow. A regenség ki fogja nevezni a kormányt. A hadsereg a regenség éljén pártthoz esatlakozott.

A Karawelow által megalakított kormány tagjai a következők: Stambulow és Nikiforow mint regenek és a következő miniszterium: Stoilow külügy, Radoslavow belügy, Gesow Ivan pénzügy, Oroszkow igazságügy, Panow hadügy, Jovancow Tivadar közoktatásügy.

Karawelow ez alkalomból a bolgár nemzethez kiáltványt intézett, mely következőleg hangzik:

„Szenben a legutóbb bekövetkezett eseményekkel, melyek az országot vesztélyes s bizonytalan viszonyok közé sodorták és hogy a hazát kimentjük a hinárból, melybe juttatták, ezennel átveszem az ország kormányzatát, s számítva a bolgár nép támogatására és bizalmára, elnöklettem alatt a miniszteriumot megalakítottam.”

Teljes nyugalom uralkodik. A külügyminiszter a diplomatiai ügyvivőkhoz következő tartalommal levelet intézett:

„Gruew őrnagy visszalépése és az ideiglenes kormány lemondása következtében és hogy az ország számára a béke és a nyugalom biztosításáért, új kormány alakult meg. A midőn az újonnan alakult kormány nevében e tényt Önnek közlöm, nagyon kérem, hasson oda kormányának, hogy az a megalakult kormányt elismerje. Bizton reméljük, hogy a hatalmak, melyek Bulgária iránti jóindulatuknak annyi számos tanuételét adták, most, a sors viszonyok közepette, a melyekbe az ország jutott, támogatásukban és bizalmukban fognak minket részesíteni!”

Az egyidejűleg érkezett philippopoli hírek szerint az ottani helyőrség Sophiába bevonult, rövid közdelem után visszabadiotta Karawelowot és visszaverte a lázadókat. Karawelow küldöttséggel meg Renbe Sándor

grans volt — semmi összeköttetésben nem állott, szabadon bocsájtották. De rögtön elköltözött a Kovács-utczából, nehogy egy bekövetkező esetben a harmadik felelet miatt még a Lipótmezőre vigyék.

Profita.

A feltalálhatlanok.

— Regény. —

Írta: Pernet Frigyes.

(81-ik folytatás.)

XXXIV.

Titokteljes tolvajlás.

„Jó napot, Morgenstern ur!” szóló Kronfeld tanácsos s kezét nyujtotta a belépőnek. „Hisz ön egész fölindultnak látszik; foglaljon helyet, mivel szolgálhatok?”

„Tényleg a legnagyobb fölindulásban vagyok”, vizonzá a bankár, miatt a tanácsos irászatia mellett levő karosszékbe vetette magát. „Bocsásson meg, hogy közvetlenül önhöz fordulok, azonban az úgy igen nagy jelentőségű: nem kevesebb, mint ötezer font sterlingről, vagyis a mi pénzünkben több mint ötvétezer forintról van szó!”

„A melyet elloptak?”

„Ez és pedig a világom legrejtélyesebb módon.”

„Szedje össze magát és beszéljen.”

„Ma délelőtt 11 órakor Holzer András alkalmazottamat az említett összegről szóló checkkel a Sherman és társa londoni cég helybéli főnökjébe küldöttem.”

„Sherman és társa?” kérde a tanácsos.

„Vagyis Illing Henrikhez?”

„Igen.”

„Egy pillanatnyi türelmet kérek. Nincs kifogása elene, ha behívek egy ügyes dete-ctive, hogy előadását meghallgassa?”

„Legkevésbé sem!”

Kronfeld csendgett.

„Ehrtel jöjjön be.”

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája

(Augusztus 28.)

Kovács, Kovács, Kovács.

(Egy aradi epizód az ötvenes évekből.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

1850. Mily szomorú emlékeztető év.

Ekkor hozták nyakunkra a sok Krampicsek, Hanzhesekek és más különböző ékes hangzású névvel bíró urakat, kik ottthon Ossaszláv és Pardubiczban verkiel és borotválva szerették meg kenyertket, itt pedig lét belőlük Bezirksrichter, Polizeichef, Kanzlei-Director s más czifrábnál-czifrább hangzású és rangú ur.

Abban a szomorú emlékeztető megrendszabályozott időben, midőn a hazafias leg-nyagyobb bűnök közé tartott, Arad város lelkes polgárait is mély bánat fogta el. Azok a polgárok, kik Kiss Ernő és Gaál László alatt 3 megyében oly fényes tanúságot adták hon-szeretettüknek, kik 9 hónapig kitűrés is iszonyu szenvedések után Arad vára feladásának ügyében oly fontos tényezők voltak, kétségbeesve néztek a jövő elé, mely a nemzeti létet meg-semmisíthetett.

Arad városa különben is fel volt je-gyezve a fekete könyvben. Nem is csoda! Polgáraiból nagy contingenszt szolgáltatott a bács-bánati honvéd táborokhoz. A megyében kiűtött lázongást elfojtotta, s az aradi város minden kísérletét, hogy a várost uralma alá terelje — megheiusította.

Mindezekert bűnhődni kellett!

A szabadságharc lezajlása után is több ideig nagy számú katonaság tartott minket ostromállapotban. A zsanárárság s minden ki-gondolható rend és esendőrségnek Metropo-lisa volt Arad. Ide nem számíttva a titkos spicizket, kik uton-utófény figyeltek a járókelőkre, hogy nem fedezhetnek-e fel va-lakinek a zsebében egy pár mázes, löport; vagy hallgatóztak, hogy ki mit ejt ki száján.

fejedelemből. A Kelet-Rumélia-i hadsereg kizárón a fejedelem mellett van.

Bukarestből jelentik, hogy a bolgár udvarmester eléje utazik Sándor fejedelemnek, kinek elutasítását Reniból jelentették ugyan, de nem tudják, hogy merre ment. Az udvarmesternek az volna a megbízása, szólítsa föl a fejedelemet, hogy Románián át haladéktalanul térjen vissza Bulgáriába. Románián keresztül az ország visszatérő fejedelemét várni. A „Times“ bukaresti értesülése szerint Sándor fejedelemet valószínűleg Pétervárra fogják vinni. Az említett lap azt mondja, hogy a fejedelemet később különülvisszatartják mindaddig, amíg az orosz párt Bolgárországban kezébe nem keríti a hatalmat.

A szerb mozgósítási hírek valótlannak. Az összerbes csapatok állítólagos központosítására és mozgósítására vonatkozó, czéltalanterjesztett hírek mindenténylegesen alapotnélkülöznek. A szerb kormány minden irányban semlegesen viseli magát. Ha Európa meg van elégedve a bolgár eseményekkel, úgy Szerbia is megnyugodhatik azokban. Aszerb forrás szerint a forradalmi kormány Sophiában megrehezen lett megbuktatva, mivel különben a távirai összeköttetés Pírot és Sophia között ismét azonnal megnyitott volna.

A csebortörökön megjelent londoni lapok, ismételtlen a bulgáriai eseményeket tárgyalkák és kiemelik, hogy miután Bulgáriában és Kelet-Ruméliában teljes nyugalom uralkodik, nem szükséges, hogy valamely más hatalom Bulgáriát katonailag megszállja. A „Times“ megjegyzi, hogy ily körülmények közt az idegen intervenció, minden ügyről példátlan volna. — A bolgár nép megtartásának, annak a hűségnek, melylyel Sándor fejedelemhez ragaszkodik és érelýenek, melylyel meghiúsította az a kísérletet, hogy Bulgáriát idegen befolyásoknak szolgáttassák ki, ki kell vinni Európa tiszteletét.

Pétervári befolyások politikai körökben ugylátszik a dolog földalát elintézetnek nézik és mindössze csak a Sándor fejedelem utódjával látszanak törődni a mi Oroszországnak ez ügyben tanusított cyzimására eléggé jellemző világot vet.

Külöben „biztosra veszik“, hogy az orosz kormányra nézve nagy mértékben megletpő volt (?) bár a catastrofhát előbb-utóbb biztosra vették, meg sem gyanították, hogy az események ily rohamosan következnek be. A Sándor fejedelem letelőfélő hirt a czár a krasnojarskoi hadgyakorlatok alkalmával az ideiglenes bolgár kormány táviratilag tudata s felkérte az orosz uralkodót, hogy vegye Bulgáriát ismét jókaró pártfogásába, s a bolgár ügyek vezetők közegeit vegye Oroszország védelmébe. — Ez utóbbi kérésed, mint beszélik, a czár nem adott határozott választ, hanem a keleti kérdésben érdekelt hatalmakra bízta a kérdés elintézését. Az itt uralkodó hangulat feljogosít arra a feltérésre, hogy Oroszország gondosan átkökdi bulgáriai érdekei fölött, de semmire sem tesz oly lépést, mely a szövetséges hatalmakkal vizslat idezhetne el. Másrésztől az hiszik, hogy Ausztria-Magyarországnál és Németországnál már is támogatották Sándor fejedelem utódja iránt, s egy az orosz uralkodóhoz közelálló egyéniség választása nem fogna akadályokba ütközni. Természetesen a montenegrói fejedelemre irányul a tekintet, de kétséget nem szenved, hogy ez a jelöltség keresszülvithetlen. Mindazáltal az hiszik, hogy lehetséges lenne Ausztria-Magyarországot megnyerni, ha Bosznia és Herzegovina annexioja elismertetnek. Ezek különben csak conjecturák, a melyeknek beavatott körökben egyelőre nem tulajdonítanak fontosságot, miután a pétervári kabinet ószintén óhajta a béke fentartását s mindenben, a mennyiben ez Bulgáriában való tekintélyének újbóli visszaállítására nem vonatkozik, a szövetség hatalmakkal teljes egyetértésben kíván eljárni.

A következő perczben a hivatott ott állt az íródnán.

„Újjon az asztalhoz és jegyezze föl, a mit fontosnak talál,“ szólta a rendőrtancos a meglepetését elkülv detechive. „Esz ön, Morgenstern ur, legyen szives folytatni. Ma délelött 11 órákor alkalmoztjták, Holzer Andrást egy ótzer font sterlingtől szólvó checkkel Illingurhozküldte. Följegyezteezt Ehler? “

„Föl“, viszonza a kéredezett nehezen elnyomható izgatottsággal.

„Jól van. Most már megszaktítás nélkül tovább beszélhet.“

„E checket egy ismeretlen, elegansan öltözött, meg lehetős fiatal ember ma reggel 9 óra után mutatta be úletemben. En ez embert, a ki talán nem tudta, hogy a czegek itt fiókja van, egyszerűen Illinghez utasíthattam volna, ez esetben azonban elveztem az ily nagy öszeg után járó jelentékeny proviziót. Fölkerám a fiatal embert, hogy a checket megvizsgálás végett adja át, mit készségesen megtejt. Rögtön fölszóllítottam Holzert, a ki házamál husz óta van alkalmazva és rendkívül megbízható ember, hogy üljon bérkocsiba, a checket mutassa föl Illing urnak és az aláírások valódiságára nézve kérjen nyilatkozatot, Holzernek egy ideig várni kellett, mert Illing épen el volt foglalva. Valamivel több mint fél óra múlva visszatért alkalmoztam egy papírszelettel, mely a következő szavakat tartalmazta: „A checkről értesítve vagyok: kész vagyok ezt rögtön beváltani. Illing Henrik.“ — Erre ... “

„Bocsánat! Onnel van a papírszelet? “

„Igen tanácsos ur. Itt van; ezennel átadom kezébe.“

„Kérem folytatni.“

„Erre haladéktalanul kifiztettem az idegennek az egész öszegget, részint készpénzben, részint értékpapirokban, a melyeket ő maga kért. A tétel részletezve megtalálható könyvemben.“

„Mindenesetre kivonatot kérek belőle.“

„Erre el voltam készlve és a kivonatot

Igen érdekes egyppár berlini lap nyilatkozata. Így a „Nationalzeitung“ azt hiszi, hogy az állítólagos lemondás mystificatio. Oroszország kötelessége a fejedelem szabado becósátási s conferentiát egybehívni. A „Germania“ az eseményeknek Ausztriára való visszahatását fejtegeti. Hogy ennek befolyása az orosz államsíny áttal szenvedett, azt a cancellár is tudhatja. Az sem kerülheti ki figyelmét, hogy Ausztra gyöngítése egyszerűmind a német-osztrák szövetség gyöngítését jelentené. A lap attól tart, hogy Bismarck politikájának ismét egy forduló pontja előtt állunk. A nép nem érti magatartását. A keleti bonyodalmak legujabb plasisa nagy csorbát üt a cancellár külügyi politikájának népserűsége. — A „Tagblatt“ az államsíny megvásárolt gazficzok vakmerő csinýjének nevezi. A hatalmak és első sorban a porta kötelessége, követelni a gonosztevők kiszolgáltatását és a fejedelem szabadon becósátását: csakhogypersze a népjogot és szerződésetekkel lábál tiporják, erőszak, árulás és gaztett talán méreg és tör jut érvényre s az európai diplomatia beéri azzal, hogy vállal vonagatja.

Legujabb posta.

— **A bolgár ellenforradalom gyözelme** bármennyire bizonyosnak is látszik, még sem tud az általános constellatioról jó fogalmat kelteni a világban.

Sándor fejedelem holléte még mindig legalább is nem egészen világos. A hírek még mindig eltérők.

Az „Extrablatt“nak egy augusztus 26-ikáról kelt magánjelentése szerint a bolgár fejedelem Lembergen át fog utazni. A pályaudvaron számos sturgýny vár reá Sophiából, Darmstadtból. A fejedelemre nagy közönség vár a pályaudvaron. A „Frankfurter Journal“ pedig csebortörökül azt a hirt közli, hogy Sándor bolgár fejedelem eddig csak annyit tudatott magáról, hogy Boroszlóba utazik és hogy onnet bővebb értesítést fog adni. Minden egyéb hirt ehét még korai.

Bukarestből tegnap keletelt jelentik, hogy a Sándor fejedelem elleni öszeseküvésben résztvevő katonai egyéniszegek, így Kisialoff ezredes, Dimdrieff s Bondereff századosok elmenekültek s a jelenlegi kormány főnökeinek Panoffnak rendeltetéből mindenfelé nyomozták őket.

Eltéktintve a Kelet-Ruméliától Ton, Sittow, Giabrowo, Plewna, Timowo, Nikápoly, Widdin, Rüstuk, Silistria, Rasgrad, Varua és Sumla városok Sándor fejedelem mellett nyilatkoztak. Az országban, úgy látszik, általános elismerik az új kormányt. Sophia kivételével, ahol utcai harcok folytak le, az ellenforradalom vér nélkül ment végbe, s mindenfelé nyugalom uralkodik.

A „Pol. Corr.“ londoni jelentése szerint a külügyminiszterium azt hiszi, hogy a bolgár forradalom hire Bécsben és Berlinben éppoly meglepő volt, mint Londonban, úgy látszik azonban, hogy az orosz kabinet előtt tudja való, hogy a szövetséges hatalmak Sándor fejedelemnek a trónon való megtartásából nem csinálnak conditio sine qua non-t, de ezuttal a két császárhatalom nem tartotta kezében a játszmát. A mi Angliának a forradalomhoz való helyzetét illeti, Salisbury lord, minden új kormányt támogatni fog, ha csak az Bulgáriában nem ütközik ellenállásra, mivel Anglia, mint alkotmányos állam, a bolgár nép óhajait nem akar hatja legytrni.

Szent-Pétervárott most még az a nézet uralkodik, hogy Oroszországnak nem lesz szüksége feyveres beavatkozásra Bulgáriában. A „Petersburgski Vjedomosti“ kijelenti, hogy Bulgáriát nyugalmiért Oroszország újabb áldozatokat nem hozhat; Bulgáriára erre nem is érdemes. Atalában egy hang sem nyilatkozik az occupatio mellett. Említésem melío, hogy a „Slvjet“ azt hangsúlyozza, hogy a bolgár trónra egy orosz nagyherceget kell meghívni, arra utal, hogy Ausztria-Magyarország urala Boszniában szintén nem egyéb, mint csak a török kormány fókormányozója (!). Így tehát a török Bulgáriát bátran kormányozhatja egy orosz herczeg is. Politikai körökben az a vé-

is elhozhat magammal. Ide teszem a papírszelet mellé.“

„Köszönöm.“

„Tizenegy óra tájban Holzer másodsor útra kelt, ezuttal már gyalog, miután az ügy nem volt annyira sürgös. Legkevésbé sem agódtam, mert mint említém, Holzer Andrást igen értelmes ember, és házam iránt oly hűséggel és becsületességgel és odaadással viseltetik, hogy megbízásom pontos teljesítéséről előre meg voltam győződve.“

„Csodálatos, hogy oly emberek, kiket az ember oly hosszú ideig a bizalomra érdemeseknek ismer“, szólta közbe Kronfeld, „egyszerre valani kísértés eluttartója őket! Ezuttal természetesen a kísértés igen nagy volt. Uttazer font sterling sok pénz! Holzer Andrást elttnt? “

„Oh nem, rendőrtancos ur. Alkalmoztam ottthon van iródamban és eszébe sem jut megszökni. Első kétségbeesésében kísértet teti ugyan az ablakon kiugrani. “

„Aha!“ jegyze meg Kronfeld.

„E szándékrol azonban lemondott teljesen és elszántan várja a történemények.“

„Az iránt nem foroghat fenn kétség,“ szólta a rendőrtancos sajtásásgos mosolylyal.

„Egyszeren vizsgálati fogságba tesszik, miután a fölvett értéket nem szolgáltatá át.“

„Fájdalom nem. Azonban a pénzestáskát, melyhez neki kulcsa nincs, jól elzárva és sérletlenül visszahozta.“

„A dolog kezd bonyolódni! Micsoda öszszefüggesben van a táskával? “

„Itt a táská, tanácsos ur.“

Kronfeld nagy érdeklődéssel szemlélte a táska és Ehlerit és áthajolt az asztalon, hogy láthassa azt.

„Följön csak Ehler?,“ szólta a tanácsos a detechivez, a ki folyton jegyzett, „és nézze meg kissé ezt a holmit. Rendkívül szilárd borból van és a legkisebb sérülés sem látszik rajta.“

„Nincs is megsérltve,“ nyilváníta Ehlerit alapos vizsgálat után, „e táskaát kétségtlenül a hozzávaló kulcessal nyitották ki.“

lemény uralkodik, hogy a bolgár forradalom a keleti kérdést legalább annyira fogja előre vinni, hogy Bosznia és Herzegovina, Oroszország beleegyezésével, végleg Ausztria-Magyarországhoz csatolattik, mert cserébe Oroszországnak a maga részéről Bulgáriá feltétlen befolyásolttása jut osztályrészül.

Nemi figyelmelt érdemel, de aligha nem későn jelzik, hogy miután Sándor fejedelem Reniből való elutazása után értesült az ellenforradalom időközben elért teljes diadalaról, s az új miniszterium megalakulásáról, uttívérnek megváltottatását s Bulgáriába való visszatérését bizonyosnak tekintik. Az ország minden részéből küldöttségek érkeztek a dunamenti városokba, melyek visszaérkezése várakoznak. Gyurgyevől plane azt sürýnözty csebortörökülről, hogy épen akkor indult el egy hadihajó katonai zenekarral a fedéltelen. Silistria felé, hogy ott a fejedelemet ünneplésen fogadjja.

Végül megemlítik, hogy az orosz intervenció eshetősége, ismételen nem látszik valószíntlennek. Ezt látszik bizonyítani egy pétervári sürýnözty is, mely szerint Dolgorucky tábornok, ki a német császárral mellé volt rendelve, valószíntleg Bolgárországba fog az ottani viszonyok megvizsgálására kiküldetni, tovább, hogy számos orosz tiszt Bolgárországba rendeltetnék és hogy Stalyoin főhadsegéd a bolgár hadsereg főparancsnokságával bizatnak meg.

Hogy mily jogon történik meg mindez? Arra nehéz a felelet, úgy hisszük. De, hogy miért, az nagyon világos lehet bárki előtt.

— **Bismarck és Giers találkozósa**
Bismarck cancellár csebortörökülről érkezett Franzensbadba, s a pályaudvarban Giers orosz külügyminiszter és családja által fogadtatt. A pályaudvarban öszgyűltt előkelő közönség, mely nagyrészt hölgyekből állott, a cancellárt lelkes „hoch“ kiáltásokkal üdvözöltte. Bismarck hg, ki igen vidáman látszott, Giers orosz külügyminiszterrel, neje pedig Giers nejevel kocsozott a Hübnér-féle vendégfogadóba, mely virágokkal s osztrák és német zászlókkal van földisítve. Bismarck herczeg és Giers megerkezések után azonnal hosszabban értekeztek. Delután 5 órákor Bismarck herczeg nejevel Giershez kocsozott ebédre és utközben a közönség által élenek üdvözöltetett. A táviróhivatal utasítást kapott, hogy egész éjjel tartson szolgálatot.

A Giersnél tartott ebéd alatt a fűrdői zenekar az osztrák, a porosz és az orosz hymnust is játszotta, melyeket az asztali társaság álva hallgatott meg és élénk tetszésben részesített. Ebéd után Bismarck és Giers még egy ideig együtt társalogtak az erkevény, esti 7 órákor pedig Bismarck herczeg visszattér lakására. Utközben a közönség élénk óvázióban részesítette.

TÁVIRAT.

BÉCS, augusztus. 27. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) Sándor fejedelem ma korán reggel Podwoleczkákba érkezett és tovább utazott Lembergre.

Az aradi csapatok uton.

(Saját tudósítónktól.)

Barakony, aug. 25.
Az aradi helyőrség e hó 22-én hagyta el állomáshelyét. Az indulás 2 csapatban történt. Az első csapat, mely állott a 39. gyalogezred IV. zászlóalja, a 33. gy-ezred IV. zászlóalja és a 46. gy-ezred IV. zászlóaljából fehér jelvényekkel ellátva, reggel fél 6 órákor indult el Világos felé Bologh ezredes parancsnoksága alatt. A második csapat Halezky ezredes vezénylete mellett másfél órával később ment utánuk. Mindkét csapat-

„Ez az én nézetem is,“ bizonyítja a tanácsos. „Is ön azt mondja, hogy Holzernek nincs hozzá kulcsa? “

„Nincs, tanácsos ur, és jogszerű uton lehetetlen volt neki hozzá jutni.“

„Akkor jótalan módon jutott hozzá. Ki őzti ezt a kulcsot? “

„Kettő van; az egyiket én őrzöm, a másikat Illing Henrik ur. Mi ugyanis igen élénk üzleti öszszeköttetésben állunk és igen gyakran előfordul, hogy te összeszegek vándoroltak tölem hozzá és viszont. Így esetekre, de csakis ily esetekre készült e táská: kisebb öszszzegek minden előlvgázaty intézkedés nélkül küldözgetunk egymásnak.“

„Az ily módon való érintkezés szokásban van a bankházak közt? “

„Általánosságban nem, mert ha valaki lopni akar, ellopja a bezárt táskát. Nálunk csak arról volt szó, hogy az esetleges elvesztéseket megelőzzük és csökkentünk a küldött felelősséget. Holzer nagyon örült neki, midőn ez új intézkedést tudomására hoztam.“

„Ki indítványozta ezt, ön vagy Illing ur? “

„Nem én; Illing ur volt az, a ki ezen magában véve mindenesetre czelszerűtlen intézkedést javaslatba hozta.“

„E Holzer Andrást mit mond? Ezt kérem csak úgy előzetesen elmondani, mint-hogy kihallgatását végtére is nem mellőzhetjük.“

„Holzer azt állítja, hogy megbízottsához képest a checket Illing ur kezébe adta, miután ez az ügyröl már értesítve volt.“

„Bocsános meg, hogy félbeszakitom,“ szólta a tanácsos, „mert mielőtt a továbbiakat hallanám, tudni kívánom, hogy Holzer a checket első ízben is elzárt táskában hordozta magával? “

„Nem. Már említém, hogy e táská csak akkor jött használatba, ha nagyobb csomag értékekről volt szó, melyekből egy-két lapot könnyen el lehet vesztetni.“

(Folyt. köv.)

hoz lovasság és egészségügyi csapatok is be voltak osztva.

A helyőrség nagyváradi menete nem egyszerű menetelés, az ösze van köve csatározással, s ez az oka, hogy a csapatok fele korábban indult el és fehér jelvényekkel volt ellátva.

Aradtól folytonos menetben Uj-Panátig jutottak, a hol az első pihenőt kapták.

Világos előtt Balogh ezredes csapata védő állást foglalt el s az utánuk jövő 46. gyalogezred támadott: a harez másfél óráig tartott, delután 2 órákor bevonultak a községbe, hol a házakban szállásoltattak el.

A második menetállomás Pankotán és Szöllöson át Sikula volt. Indulás Világosról reggel 5 órákor. Ez alkalommal a Fehér-Körösnél volt támadó ütközet egy hídfőre, melyen a csapatok átvonulása volt akadályozva. A bevonulás Sikulára hasonlóképen d. u. 2 órákor történt. Itt az elszállásolás már nehezebb volt, a legenyéség nagyrésze szabad ég alatt maradt. A tiszték Solymossy ur kastélyban helyezkedtek el, nagyrészt azonban szintén szabad ég alatt volt kénytelen töltetni az éjt.

A harmadik menetállomás Gurbán, Szénáson, Csermön, Somoskeszen át Barakony. Halezky ezredes csapata reggel 5 órákor hagyta el Sikulát és a Töz patak melletti erdőszelön foglalt állást: a gyakorlat befejezése után Csermön egy órai pihenőt vett. Delután 4 óra előtt érkeztek meg Barakonyba. Csermön dr. Szigethy ker. orvos ur megvendégelte a tiszteket. Barakonyban meg herczeg Sulkovszky kastélyban a tisztartó ur minden lehető elkövetett, hogy a fáradt tiszteknek az ott tartózkodást kellemessé tegye, amennyiben az egész kastély rendelkezésükre bocsátotta. Ugyanitt csatlakozott e hó 25-én a csapathoz 2 úteg tüzérség és a 101. gyalogezred egy zászlóalja, a melyekkel egy napi pihenőt tartottak.

E hó 26-án indultak Barakonyból Belfenyér és Tenke felé már 7 zászlóalj gyalogság, 2 úteg tüzérség, 1 század lovasság s szükséges segédcsoapatokkal. Ez utvonalon foglak találkozni egy Nagyváradról jövő ellenesécsapattal, a melylyel együtt vonulnak majd be Nagyváradra, hogy az öszszpontositott csapatokkal a nagy hadgyakorlatokon részt vegyenek.

A csapatok ellátása teljesen kielégítő. csak a nagy hőség miatt szenvednek sokat. Megbetegedés azonban mostanig nem történt.

Az „Aradi Közlöny“ előfizetési feltételei:

Helyben házhoz hordva:
Egy évre 12 ft — kr
Félévre 6 — „ —
Negyedévre 3 — „ —
Egy óra 1 — „ —

Vidékre postai szétküldéssel:
Egy egész évre 14 ft — „
Félévre 7 — „ —
Negyedévre 3 — „ 50 —
Egy óra 1 — „ 20 —

Az előfizetési pénzeket kérjünk e hó végeig az alírott kiadóhivatalhoz ezimezve beküldeni.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Arad, 1886. évi augusztushóban

Az „Aradi Közlöny“
kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Augusztus 28. Szombat. Róm. cath. napt. Agoston pk. Prot. napt. Agoston pk. Görög-orosz napt. (augusztus 18.) Izsák. Nap két 6 ó. 13 percz, nyugozk 6 óra 48 percz.

HIREK.

Arad és Vidéke.

A „Kölcségy-egyesület“ alapító tagjai sorába lépett be Jász-Nagykun-Szolnokmegye törvényhatósága s eröl az egyesület elnökségét a következő átiratban értesítette: Mélyen tisztelt elnökség! A vezetésem alatt álló Jász-Nagykun-Szolnokmegye törvényhatósági bizottsága meleg érdeklődéssel kísérté azon nomes és hazafias irányú — erredményében fontos nemzeti ténnyől szolgáló mozgalmat, — mely hazánk különbözö, vegyes ajku vidékén, a magyar nyelv terjesztése czéljához köz m üvelődési e gy esü let ezímen megindult s azon nagy nemzeti célt, melyet ezen egyesületek zászlajokra irtak, töle telhetőleg anyagilag is támogatni kívánván, elhatározta, hogy az eideig kormányilag megerősített alapszabályok mellett működő ily czélu egyesületbe mint alapító tag beletp. Ezen határozatának végrehajtásával engem bizván meg, midőn ezen megbízottságnak eleget téve, ide inellekve megküldöm az aradi „Kölcségy-egyesület“nek alapító tagsági díját, 50 ft, fölkerem a mélyen tisztelt Kölnökséget, hogy azt mint Jász-Nagykun-Szolnok megye törvényhatóságának alapító tagsági díját elfogadni és elismervény által nyugtatni méltóztatassék. Kelt Szolnokon, 1886. július 15. H a j d u Sándor, alispán. Az egyesület elnöksége e belépsi határozatot és az 50 ft-ot köszöntettel és örömmel fogadta s eröl az illető törvényhatóságot hazafias és elismerő levélben értesítette.

— **A közigazgatási bizottság területén** levő államatok a f. évben befejezendő építkezések és szállítások, a fennálló szabályok értelmében, a kir. főmérnök által a közgaz-

gatási bizottság kiküldöttjének jelenlétében fognak végrehajttani.

— **Beiratások a zenedébe.** Az aradi zenekedvelők egyesületének Arad szab. kir. város védnöksége alatt álló zenedéjében az 1886/7 tanévre a beiratások a zende templom-utcai helyiségeiken f. e. szeptember hó 1-től 15-ig minden hétköznapon délelött 11—12 óráig eszközöltenek. Ezen határdón tul a felvétel iránt a választmányhoz kérvény-nyújtandó ba. A felvétel a zende helyiségeiben történik az igazgató által. A növendékek szülőkkel vagy törvényes képviselőjükkel küteletök megjelenni. A beiratási díj 5 ft; a tandij alapító vagy rendes tagok által felvételti kívánt növendékekért egy szabadon választható fohángszerután 20 ft; a többi növendékekért 25 ft; egy mellékhangszer után 10 ft. A karének minden zenedei növendék részére ingyueus és kötelező. A tandij két-egyenlő részben fizetendő és pedig szeptember hó 10-ig egyik és február hó 10-ig a másik fele. Révész Nándor pénztárnok urnál. Az eddigi tanári kar mellé a magánének tanszakára az intézetnek sikerült Szégál Gabriella k. a., kamarai énekes rendes tanárnőnek és a zeneelmélet előadására Mádya Máttyás igazgató urat megnyerni. A t. c. közönség figyelmét felhívom a helybeli hírlapokban közzéteendő ügyreudre, mely részletes felvilágosításokat nyújtandó. — Arad, 1886. augusztus hó 26-án, a választmány megbizásából Hendl János zenedei igazgató.

— **Deutsch József** világiosi bíró haláláról a nagy és általános részvét közt vegbe nem tetetés után értesít világiosi tudósítónk. A boldogul közösi bírói valóságos minta előjárója volt a községnek és mint ember is általános szeretet tárgya volt Világoson, s mindig úgy emlegettek, mint a jótékony és hazafiság mintaképet. Deutsch a megyei szabolcslv partnak rendithetlen hve volt s a 45 év alatt, mely idő alatt Világoson lakott. nevével sok közhasznú intézkedés és egybeforrva Öszatlan bizalmábtirta a Bohus-családnak, mint egyenes jellemével és kiváló jó szívvel érdemelt ki. Halálát gyászolja az egész község és vidék. Temetése csebortörökön ment végbe az aradi izr. temetőben. E végzészesre Világos öszes értelmisége Bohus István urral élén jött be, azokivül ott voltak: Szathmáry Gyula megyei főjegyző a megyei tisztviselők élén; dr. Reicher Károly városi ügyész, Krállicz Béla országos képviselő Vingárd Grünwald Ferenc kertlelti kamarai elnök, a helybeli tiltzólkör képviselői, valamennyi helybeli jótékonyegylet, közhivatalok, a siketnéma-iskola képviselői és igen sok rokon. A ravatal tevel túl szebbnél szebb koszorúkkal. Koszorút adtak: dr. Winter Adolf és neje (a példás, jó atyjának), Bohus Zsigmond és neje (kegyelele jelöl), M. Világos nagykölcségy (feleltethetlen, áldozatesz biránának), Kérth Lipót és neje (a törön szeretet drága sógorunk), Braun Gizella (a jó, szeretett nevelőatyának), Bohus-Szögényi Antonia, Bohus István, Bohus László (kiváló tiszteltekt jelöl), Blau Lipót és neje, Barth Róza és Lajos (feleltethetlen, szeretett Deutsch bársínknak), Krállicz Béla családja (a legjobb nagyatjának szerető unokái), Arthur, Riza, Irma és Frigyes, stb. — A ravatalnál megható gyászbeszédet tartott dr. Rosenberger forrási, az elhunyt bafazi jó szivét, a közőra irányuló munkásságát ecsetelve. Béke a derek férfiu poraira!

— **A jövő havi utóállások.** Az állandó sorozó-bizottság szeptemberhóban működni nem fog, épen úgy a megye részéről sem lesz utóállitás a várban, mivel a kiküldetésben résztvenni szokott katonai bizottságok ez ezen hónapban megtejdő nagygyakorlatok miatt meg nem jelenhetnek.

— **Elmeahóródott asszony.** Bra c k ő Eszter napzsámsón a örüllség tünetei mutatkozván, meghývelés végett a megyei kórházba szállíttattott.

— **A halász-utcai lakosok** folyomdatk, hogy a pócze-kocsik ne az ő utczájokon végig járjanak, Miután azonban a szerződesleg megállapított kiírtási helyre vezet ő még nincs helyreálltva, ennekfoga a halász-utczán való járás elkérthetheten.

— **A hiszekénység áldozata.** Zverenz József nyugalmazott postamester már hosszabb idő előtt egyezsége lépett Botta Györgyvel, hogy közös vállalkozás alapján kenényitőt fognak előállítani s az ebből háraráló hasznom megosztoznak. At is adott Bottának a czéla 400 ft-ot és várta jöhszenülmge a jövödelmet. Botta pedig gyártotta a keményitőt és eladogatta azt, szép öszzegeket tett szobre, a nélkül, hogy ebből egy krajczárt is adott volna Zverenznek, mint az őt megillette volz. Végre Zverenz meguntja a várakozást és jelentést tett a dologról. Most aztán kisült Botta turpissága és az ügy áthelyeztetven a vizgáló bírósághoz, a vizsgálat megindíttattott.

— **A kard.** A temesvári katonatiszti brutálitás oka, — jobb értesüléstk szerint, — 200 darab eszmatalp-szeg volt. A szóban fohádozó 61-ik ezredbeli Drosté Ferdinánd főhadnagy, az ezred munkószabályainak és a katonai raktárnak fölügyelője, kérdőre vonta az ezred czepészét az általa elhasznált talpszögek fölél. A főhadnagy azt vette észre, hogy minden 1000-es csomagolót csak 800 darab használódik el. Az hitte tehát, hogy a czepész a fönmaradt 200 darabot eladja. A czepész a kérdésre az felelte, hogy az 1000-es csomagokban csak 800 darab szög szokott lenni, és kérte a főhadnagyot, hogy kíséreljen meg erre vonatkozólag egy próbát a Kerschek és Kubicek vaskereskedésében, honnan az ezred számára az ilyes dolgokat vásárolni szokták. A főhadnagy el is ment a keres-

kedésbe és kért egy 1000-os számmal megjelölt csomag szeged. Midőn az árát — 26 kr — megmondta neki, dühösen kiáltott föl: „Ugy, tehát 26 krajczárba kerülnek a szögek!” Azzal bevett a csomagot, kinyitá és tartalmát kiöntvén az áruzsátra, nagy nyugodtan olvasni kezdte a szöveget. A bolt személye kíváncsian nézte ezt az ellenőrzési maneuvert. Végre készen lett a tiszta a munkával. „Hiszen ez csalás — kiáltott föl — ez betyárság?” — „Mi? Micsoda?” — hangzott a bolt személyzetéről. — „Igen, ez egy egészen közönséges csalás, hiszen ebben a csomagban csak 800 szög van!” — Kérem, — válaszolt neki az öt kiszolgáló Gróó vagy Krón kerekedő segéd — ez rendezen így szokott lenni. Ez így szokás, főhadnagy ur. A szögek suly szerint esomogoltnak el, nem pedig szám szerint. A nagyobb szögekből kevesebb van egy csomagban, míg a kisebbekből több. Különbösen mi a csomagokat a gyárból lezavára kapjuk, hát kiméjlen meg bennünket gorombaságaitól.” A hogy azonban a főhadnagy tovább is hangzott a ő goromba kifakadásait, a segéd sem volt erős, hanem visszavágta azokat, még pedig erősen vonatkozással a főhadnagy személyére. Ez aztán az utóbbit egészen magánkivüli állapotba hozta. Kirántotta kardját és a segédre esapott vele. Az első esapás csak kardlappal történt, de a második már oly nagy sebet ejtett a megtámadott fején; hogy az vértől borítva összerogyott. Ekkor Droste főhadnagy elhagyá a kereskedést és azonnal jelentkezett a parancsnokságnál.

— Eltűnt bűnös. Or os z Lajos, kit régebben elkövetett bűnei miatt a rendőrség már annyi idő óta közeget, sehol sem találhatta fel és azt gyanítják, hogy öngyilkossá lett.

— A temesvári állami főorvosoktól az 1886-7. tanévre vonatkozó beiratások az orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése miatt a szokottnál későbbent, i. s z e p t e m b e r 2., 3. és 4-én a javító vizsgálatok pedig szept. 1-én fognak megtartani. — Az igazgatóság.

— Két tűz között. M a m i e s Juliána megunt a páros életet, látva, hogy sok a keserűség és ott hagya a féjét, ki folyton utlegelte és szidalmazta az asszonyt. Elment haza a szüleire, hogy menedéket találon zsarnoka hatalma ellen, hát otthon mi várt neki? Apja is, anyja is neki ezüst és eldöngötték, okul hozva, hogy micsoda asszony az olyan, ki ott hagyja a tisztességes házatját és mindenuntalan futkózik mint egy czeđa. A szegény asszony kétségbeesve keresett oltalmat a hatóságánál, minthogy mássut sehol nem kapott. Most az egyszer hát el lehet mondani, hogy „Keresd az embert.”

— Temető-ör kinevezése. A régi temető örül a városi tanács Hoffenradl Józsefét nevezte ki. Szükséges addig is, míg e temető bekebelezetik az újba, hogy feltételezni valaki a sírok és a növényzet éspégn belartására, mert igen sok károkat okoznak e tekintetben és számos panasz merült már fel a tulajdonos családok részéről.

— Talált zab. A városi mérlegházban P a d w i á n Todor városi szolgálta által két zsák zab találtak, melyet igazolt tulajdonosa a rendőrségnek átvehet.

— Telefon összeköttetés Temesvár és Oravicza közt. Leyritz, a temesvári telefon főnöke, a távirati hivatalnál kieszálította, hogy távirósodronyon telefon kisereteket tessen Temesvár és Oravicza közt. Az első próba fényesen sikerült. Leyritz Oraviczáról egy óra hosszágú kényelmesen társalgott Temesváron lakó családjalva s minden szót igen tisztán hallott. A második kísérlet alkalmaival Leyritz nemcsak neje, hanem más temesvári telefon előzetek gépszerkezetével követte magát össze, s a kísérlet ez alkalommal is pompásan sikerült.

— Holttest szállítás. Budapestent elhunyt Ö z v . B o r o s Sándorné holttestének Aradra szállítását a hatóság megengedte. A holttest ma érkezik és itt fog eltemetni.

— Lopás. B o g y a Mitru aradi lakos fejsejtsz 27. szám alatti lakásából eddig ismeretlen tettes egy bundát, egy sűbát, 5 zsákot és egy pár gyepőlőszárat lopott el. Nyomozás folyik.

— Hazánk és a főváros.

— A király a táborban. Ő Felsőe a király — mint a „Bud. Corr.” értesül — a 4. hadtestnek Budapest és Székesfehérvár közt tartandó zarárdagysorlatra négy napon veszt részt, a mennyiben már augusztus 31-én Bicske közelében a gyakorlatok szinhelyre mgy, hol a lovassági gyakorlatokon jelen legyen, és hogy szeptember 1-én, 2-án és 3-án az összes csapatok zarárdagysorlatát részt vegyen. E gyakorlatokon a közös hadsereg csapataival együtt honvédsapatok is részt vesznek és pedig a következők: A 79. gyalog d a n d á r b ó l a Budapestent állomásozó törz s, 1. és 63-ik zászlóalja és a Félegyházán állomásozó 2-ik zászlóalja az 1-ső feldandárnak; továbbá a 2-dik feldandárnak Békés-Gyulán állomásozó törzse és a 7-ik és 8-ik zászlóalja, valamint a Jászberényben állomásozó 50-ik zászlóalja. A 2. l o v a s s á g i d a n d á r b ó l az 1. huszárezrednek Budapestent állomásozó törzse és 1-ső osztálya, valamint a Jászberényben állomásozó 2-ik osztálya. — A 81. gyalog d a n d á r b ó l a Székesfehérváron állomásozó törzse, a 65-ik és 66-dik zászlóalja, továbbá a Veszprémben állomásozó 71-dik és 72-dik zászlóalja a 17-dik feldandárnak. A 4. lovassági dandárból meg a Pápan állomásozó törz s és 1. osztálya a 7-ik huszárezrednek. — Ő Felsőe a gyakorlat helyéről naponként visszatér Budapestre, a l b r e c h t főherceg és br. B e c k altábornagy, a vezérkar főnöke Vauban, a gyakorlatok fővezérletével megbízott gr. P e j a c s e v i c h lovassági tábornok hadtestparancsnok társasággal együtt Tabajdon, br. F e j e r v á r y honvédelmi miniszter mint a honvédsapatok főparancsnokának, József főhercegnek vendégé Alcsuthon fog lakni.

— Welche Wendung! . . Már udvarias bajorokról is hoznak hírt. Habár ama neveltség után, melyet a müncheni köznevelés elkövetett, szinte bajos elhíni. És megis úgy van. A napokban ugyanis a müncheni törvényszék megkereste a budapesti törvényszékét, hogy egy hagyaték ügyben több tanut hallgasson ki s a kihallgatásról szóló jegyzőkönyvet küldje meg neki. A megkeresés az első szótól az utolsóig magyar nyelven van írva, olyan magyarsággal, melynél különben a mi bíróságaink se tudnak írni. Sőt azt is megírta a müncheni törvényszék, hogy a budapesti törvényszék a tanvallomási jegyzőkönyveket csak küldje meg magyar nyelven, majd lefordíttatják ok a maguk tolmácsával. A budapesti törvényszék azonban viszonyozni akarván a müncheni bíróság figyelmét, lefordíttatta a jegyzőkönyveket német nyelvre s úgy küldte el Münchenbe. Szép dolog ez s annál is inkább megérdemli, hogy dicsérettel szóljunk róla, mert még az osztrák bíróságok sem respectálják hivatalos nyelvünket.

— Boruth Elemér f. Az ötvenes évek egyik legismertebb költője, Boruth Elemér meghalt Sátoralja-Ujhelyen. Boruth a szabadságharcot követő szomorú időkben lépett föl először verseivel, melyekben mely kedély s akkortájon szokatlanul művelt formák nyilatkoztak. Legtöbb sikert aratott azonban a népies genreből, vagy életképeiből, mint népdalok, melyekhez Zimay László és Nyiznyay Gusztáv írták a zenét, közkedveltségben reszesültek. Ez többik közül néhányan annyira eltalálta a nép ízlését és gondolkodásmódját, hogy dalait országzerte énekeltek. Költményei a hatvanas évek folyamán jelentek meg összegyűjtve, s bár a critica igen kedvezőleg nyilatkozott felőlük, az a gyűjtemény első és utolsó köteté maradt Boruthnak. Hivatalos teendői, mert később hivatali vállalt szülővárosában, egészen elvonták őt a muzsák szolgálatától. Az utóbbi években csak elvétve olvashattunk nevet egy-egy hangulatteljes költemény alatt. A Petőfi-társaság 1878-ban rendes tagjává választotta s Boruth székfoglaló gyanánt felhívást keltő szép népdalokat küldött a társaságnak. Ezek voltak annak utolsó művei, melyekkel a nyilvánosság elé lépett. Aldás poraira!

— A 83.000 forintos sikkasztót Peller szerdán atkísérték a budapesti kir. ügyészség börtönébe. Az a pénzárnok is, ki neki helyét ő nyolez évvel ezelőtt az egyesült főv. takarékpénztárnál elfoglalta, Schmidt, 40 ezer forint elsőlikasztása miatt veszté el hivatalát. Peller Károlyban bíztak, hogy benne jobb jön utána. De csalókat, mert meg roszszabb jött. Ez kétáunyt (83.000 forint) sikkasztott s erre valami sok fejedet nincs. Biztosítéka az intézetnél nem több egy évi fizetésénél (1800 forint), szalag-utcai háza, melyet dr. Andaházy László jogi tanácsos zár alá tétetett, valószínűleg terhelve van; egy ezeleg levő több mint húszezer forint letétét csak előleg terhelte. Háza kúntásánál nem sokat érő ezüstnemtű, magánál pedig csak honszínhét forintot találtak. Egyebantán különös, hogy midőn hivatalnok is tudták, hogy borzén játszik, mert úgynekők jártak be hozzá, valamint tudhatták azt is, hogy a versenytér totalitaterjén is vakmerően kockáztak; még sem tartották erősebb szemmel. Pedig nem is február óta sikkaszt, mint ő vallá, hanem már 1884 végétől kezdve. Mikor egy váltóért szorongatták, kifizette utjonnan sikkasztott pénzből, de nagyon rájárt a végzett rudja. Kinek kedvre sepeklált, mikor megérkezett a bolgír fejedelem letételeinek híre s az értékpapírok nagyt esvén: a különbözőekre annyi pénz kellett elsőlikasztani, hogy ezt már lehetetlen volt észre nem venni. Utóljára őt is Zankov buktatta meg, mint a bolgír fejedelmét. Összesen tizenhárom váltó összegét sikkasztá el, a legnagyobb tizenötezer, a legkisebb háromezer forintot volt. Bécsi születésű, 41 éves ember s hasonló nevű atya bécsi kereskedő volt, ki husz évvel ezelőtt települt meg Budán s a szalag-utczában építtetett házat. Két hóval ezelőtt halt meg. E házat negyven ezer forintra becsülik s fényűző berendezése az örökös tízezer forintot költött.

— Kossuth Lajos diákkorából. Nagy hazánkfa nevenapja alkalmából a „Nép Zászlójában” K o r á n József piarista tanár Kossuth deákkoráról, ki 1811-től 1816-ig a piaristák sátoralja-ujhelyi gymnasiumában az I., II., III., IV. és V. osztályban végzte, a következőket beszél el: S. A. -Ujhelyen az Árpádok alatt keletkezett illetőleg épült, egy ma is ép klastrom, a híres pálosok számára. Ebben a magyar kegyesrendiek laknak s tanítják az ifjúságot. Midőn nagy hazánkfa itt járt a gymnasiumban, a mai külön gymnasium épület nem volt meg, a klastromban bent voltak az iskolák is. Hogy és mit tanítottak ott a piaristák, maga megírta a jeles tanítvány hatvan év után. A negyedik osztályt vallástani órákra külön nem járt a kis Kossuth, így tanjegyét nem is volt a vallástánból, hihetőleg együtt hallgatta az előadásokat a római catholicus fiukkal, mit akkor hírt szerint többen is tettek. Sőt ma is ismerek egy protestáns urat, Stenczel Dánielt, a nagy hazafi gyermek- és jurástársát, a ki dacára, hogy szigorú vallásához, nem róstellte megtanulni az oltárnál való kiszolgálást. Ma minden laikus, ennek tulajdonitató, hogy sok oly szülőlk gyermeke, mint Kossuth Lajosnak szülei voltak, ma már rom. cath. létére is vonakodnak a ministrálástól. Szomorú lehet az ilyeneknél a család zerve, s yanólyt a lelke. A 4. osztályban Komjáti József atya volt tanára; erről írta a nagygyá lett hála tanítvány azt, hogy idejében elvezette őt a helybeli ref. paphoz, mondván: „Mi addig a tudományban oktattunk, tanítást barátom ezután őt a vallás igazságaira.” Hogy jól megtanult hinni a kedves gyermek, mutatja az aggasztán, ki még ma is hisz és remél az igazság alkotójában; éppen azért haugosabban hirdeti az örök Isten létét, mint sok szemforgató hivatalos napuszmios ajka, szivben nem gyökerező beszéddel. A mint fentebb meg-

jegyzém, öt osztályban oktatták itt a piaristák: hogy igen kedves, elemés és szorgalmas gyermek volt, s éppen ezért kedveltek tanárai, ha hagyományos uton nem is, az osztályból következett. Ez osztályzás a jegyzőkönyvek szerint im ez volt: Az I. osztályban mint 9 éves, 1811-ben 52 társ között harminckétfő volt. Tanára Nováki József, világi volt, ki mint segédtanár működött a gymnasium első osztályában. A II. osztályban 1912-ben 46 társ között, mint első jeles diszeskedett. Tanára, Pállya József piarista volt. A III. osztályban 1813-ban 41 közt 2-ik jeles volt Pállya J. vezetése alatt. A VI. osztályban 1814-ben 40 társ között 1-ső jeles volt. Komjáti József volt ekkor a tanára. Az V-ik osztályban 1815-ben Sebő Agoston atya vezetésé alatt mindenből jeles és első volt. A többi osztályait nem Ujhelyen járta: de hogy a kegyesrendiek alatt fiatalága dacára jeleskedett, az akkori hivatalos iratokból kivont mutatónyai igazolják.

— A beteg gyökös. A Gadzagh-fele bűnügy fővádlottjáról: Tárász Alajosról ismét tudnak újabb hírt. Szerdán meglátogatta őt védő ügyvéde: Hets Odón s mikor azt kérdezte tőle, akar-e a vádhatározat ellen fellebbezni, Tamár azt válaszolta: „Minek hüznök-halasztanók az ügyet? En már leszámláltam az élettel s várva-várom a végtérjálást, a melyen napfényre kell jönnie ártatlanságnak.” Mikor pedig védője azt kérdezte, hogyan lehetséges tehát, hogy (Gadzagh határozottan rá vall. Tamár ingerülten adta meg a feleletet: „Hát tudom én? Azt kell hinnen, hogy megörült az az asszony, mióta a négy fal közé zárták. Hej, csak még egyszer beszélhetnék vele!” Tamár különben a betegség annyira megviselte, hogy járni is alig képes már.

— Rövid hírek. A történelmi kiállítás szerdán 974-en látogattak. Ezek után befolyt 181 frt 40 kr. A megnyitás óta szerdáig összesen 12.028 nézője volt a kiállításnak, kik 2829 frt 10 kr fizettek belépti díj czimén. — Háromszáz tag jelentkezett már e hét elejéig az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület közgyűlésére, mely előre látólag igen impozáns lesz; s a népcinepnek Kalotaszegről tizenkét legény és leány fog a táncban részt venni s Gyarmaty Zsigáné urnót kérék föl e párok kiválasztására. — Egy újpesti anya, ksauntar Jánosné szül. Schulek Mária panaszt emelt a rendőrségnél, hogy egy eröművész-társaság főnöke elrabolta tizenhárom éves Mathild leányát; a gyermekét Dombóvárt látták utoljára s most országzerte közegek. — „F e n é k”, a gróf Festeticz Tassiló lóva, nem futott Baden-Badenben a 30.000 márkás díjért, s győztes a Janning „Nero”-ja lett; a gr. Sztáray „Buzgó”-járól az a hír, hogy Angliában megbetegedett s egyáltalában nem vehet részt a nagy versenyekben.

A nagy világ.

— Sándor fejedelem otthon. Battenberg Sándor legutóbb Berlinben volt. Ez alkalommal az egykori gardisták egyletének egy különdtossága tisztelget nála. A különdtösség tagjaival igen bizalmasan beszélgetett, mint a hogy éppen a bajtársakkal szokás. „Hogy ha ötven éves lennénk — így szökt állítólag — akkor talán megnagynodnánk a faldában, mely ott rám várakozik. De az én koromban az ember még egy kisse élvezni akarja az életet.” Ezek után igen kedélyesen jellemezte a különdtséget a szép Potsdam és az ő sopiai székhelye közt, hol há alattvalóinak többsége télen-nyáron hordozza a báránybúndát.

— Halális pisztolyparbjak. Berlach községen június közepé táján pisztolyparbját vívott P a u e l - R a m m i n g e n báró földbirtokos K ö n i g stuttgarteri tanulóval. A párbaiban az utóbbit sebesült meg: lövés érte az altestét. Elvitték Kisenachba, hol anyja és az orvosok a legrosszabban ápolják. Segíteni azonban nem lehetett rajta. Hosszas kínlás után a 22 éves fiatal ember néhány nap előtt elhunyt.

— Egy király első cipője. Krisztina királynő a madridi udvari cipésznél a napokban rendelte meg XIII. Alfonz számára az első pár cipőt. A parányi topánkák arany-nyílzött fehér bőrből készülnék. Mielőtt a fiatal király magára venné, a cipőket, régi szokás szerint be fogják szentelni, hogy a király életének útja áldott legyen. Krisztina királynő egyszersmind elrendelte, hogy egyidejűleg még háromszáz pár cipőt készítsenek és osszának ki az ő nevében szegény gyermekek számára.

— Művész a koplalásban. Tettnük már említett lapunkban arról az olasz fériről, ki bizonyos folyadék használatát mellett a koplalást, hosszú időn át kiállyja. Succi legközelebb Milanóba megy, hogy próbát adjon koplaló képességének. Az ovatos milánóiak nem akarnak egy széghamos törbe esni s ezért orvosokból, tanárokból, hírlapírókból negyven tagból álló bizottságot alkottak, kiknek az lesz a feladata, hogy Succi ellenőrizzék. A hatóság adott Succi rendelkezésre egy külön szobát, butorzatnak egy ágyat, egy iroasztalt, egy karszékot s néhány más szeket tetetett belé. A bizottság mielőtt a próba megkezdődne, a következő nyilatkozatot íratta alá a koplalóval: „Succi aláveti magát a bizottság folytonosellenőrzésének, hogy bebizonyítsa, hogy 30 napon ártartó koplalást kiálly. A koplalás kezdődiké hé 18-án éjféltől s végződik szept. 17-én délelőtti 10 órákor. Ez idő alatt csupán nem táplálónak ismert anyagot vesz magához, vagy Huynadi János keserűvizet, vagy hányató italt, vagy tiszta forrásvizet. A nevezett gyógyszerek csak orvosi rendelethele adatnak neki. A próba egész tartama alatt Succi aláveti magát mindazon vizsgálódásnak, melyet az orvosok szükségének vélnék megtenni. Magától értődők, hogy a próba kezdetén használhatja a titkot képező italt, körülbelül 60 grammnyit, valamint a koplalás idején magához vehet még egy más, szintén 60 grammnyit elemzését. Succi az utóbbi vegyület kémiai vegyületét megengedi.” A koplalás tehát 30 nap és 10 óra hosszat tart. Succi a bizottság kértére azért egyezett bele az idő meghosszabbításába, hogy a koplalást nappal, valamint bizottsági tag jelenlétében végezze. Ha 17-én Succi rendszeren ebedt; éjleli 12 órákor elfoglalta a hatóság által számára átengedett szobát, ivott a titkos italból s ágyára dolt. Hat nap elteltével fölkel-

az ágyból, hogy megmutassa, hogy nincs kimerülve, testgyakorlatot végez, söt gyalog elemegy Monsaig, a mi Milanótól 13 kilométernyire van. Minden két órában két-két bizottsági tag örökdió fölette s egy percze sem hagyják észrevétlenül. Esténként 9 órákor az orvosok vizsgálat alá veszik Succiit, állapotáról jelentést írnak s adnak ki a hírlapokban. E hé 18-án Buffalini orvos vizsgálta és mérte meg Succiit, kinek súlya 61 kiló és 300 gramm volt. Ha már annyire komolyan veszzük a koplaló ügyét, érdekesnek tartjuk bemutatni rövid élettörténetét is. Succi 1850-ben Forliban született, fia egy tengerészkapitánynak, ki Amerikában vészett el. A fiu együtt járt apjával a tengeren; az apa halála után azonban visszatért Forliba, hol iskolába járt. 1871-ben Romába ment, azonban kalandos természetű nem hagyta nyugodni s csakhamar utrakelt, hogy tíz éven keresztül bejárja a világot. Járt Konstantinápolyban, hol annyira feldicsérték neki belső Afrikát, hogy kedve támadt oda menni. Utközben megállt Zanzibarban, hol a szultán mérnökévé fogadta. Succi fiatal elegáns, nagyon rokonszenves ember, könnyen és gyorsan beszél, tekintete rendkívül élénk, szinte nyugtalanító. Nagy kedve telt Romában a kávéházakban uti kalandjairól beszélni. S ha kalandjait beszélté, tűzbe jött, mely egész lelkesültséggé fokozódott, ha titkos itala jött szóba, melylyel szerrinte az éhséget hosszú időn át ki lehet állni. Ez az egyetlen vagyon, amit hosszú utjából magával hozott. „Ez ital szerkeze pedig oly egyszerű, hogy bámulni fognak az orvosok rajta, ha megismerik.” A római rendőrség azt hívén, hogy bolond van dolga, megfigyelő lázába vitette, hol 6 hónapot töltött. Végre is a sajtó sürgetésére, különösen pedig a földrajzi társaság közbelépésére szabadon bocsátották. Ekkor kezdte mutogatni próbáit titkos itala erejének. Eddig huszon felült már koplaló próbát Romában és Forliban.

— Jégbehűtött frakk. Erfurth közelében nem régeiben egy család lakodalomra készült. A menyasszony bátyja, ki egy tengerparti városban lakik, megígérte, hogy eljön, s a lakomára finom lazacot küld. A menyegző előtt néhány nappal érkezik is egy láda. Levesszik a jégverembe s naponként kétszer öntözik meg vízzel. A menyegző napján megérkezik a menyasszony bátyja, s megtudván, hogy a ládát a jégverembe vitték, felkiáltott: „De édesem, a ládában a f r a k k o m v a n, a lazacot most hoztam magammal.”

— Csak kötve szabad elhinni. Katánia-ból jelentik, hogy Tremestieri herceg tizenhet éves leánya megmérgezte szüleit, mert ezek nem akartak beleegyezni, hogy egy polgári emberhez menjen nőül. Az eset óriási feltűnést keltett. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy az olasz lapok a legutóbbi időben számos ilyen szenzációs esetet bocsátottak világgá s valamennyi koholt volt. A méregkeverő hercegisasszony romantikus históriáját is csak kötve szabad elhinni.

— Rövid hírek. Leo pápa a chinai császár-tól értékes képet kapott nevnapai ajándékaul. — Lajos bajor király kastélyának látogatásából eddig tizenötezer márká foyt be s az összesget a kastélyok fenntartására fordítják. — Dr. C u n i t z, a strasburgi egyetem közlebb elhunyt tanára, 180.000 márkát hagyott az egyetem javára. — H á r m a s i k r e k, m i n t k a t o n á k Limogésban aug. 17-ikén három testvér, Georges, Hyppolit és Marcel Ducombeau, kik 1867. máj. 31-ikén születtek, mint önkéntesek álltak be őt évre a francia 191-ik számú gyalogezredbe. — B e r l i n b ő l j e l e n t i k: A provinciális muzeum, mint ritkaságot őriz három budauburgi választófejedelmi zászlót, melyeket Budavár visszavételénél a harcokosok előt vittek. A muzeum igazgatósága elhatározta, hogy másolatokat vetet a zászlókról s szavélyes üdvözléssel ezeket megküldi a főváros tanácsának. — H á r o m s z á z e z e r v a k e m b e r v a n Európában, és eltartásuk mintegy 50 millió francba kerül.

Irodalom és művészet.

— Csiky Gergely új alkalmi színművéből a „Petneházy”-ból a nemzeti színház új színpadi szorgalmasan foynak a próbák. A czimszerep Nagy Imre játsza; a főbb női szerepeket, mint Petneházy nejét Felekyne, Éva leányát Fáty Szeréna és Zora markótányosnót Jászay Mari játszá. A többi szerepek is mind elsőrangú művészeink kezében vannak. A díszletke a nemzeti színház festői most testik, legnagyobb részüket egészen utjonnan. Az imposzusul beosztott tableaux-k nagy hatást fognak kelteni. Különösen szépek azok a díszletek, melyeket egykoru képek és fametszetek után készítettek. A darab korhű costume-jait is most készítik a színházi szabóműhelyben egy lipcsei costumiere képei szerint. A darab első előadása nem mint eddig tervezve júl szeptember 1-én, hanem szeptember másodikán lesz.

— Az aradi színtársulat Nagyváradon. A Szigligeti-cyclus Nagyváradon sok szellemi, keves anyagi elismerést szerzett a fardhatlan igazgatóknak, K r e c s á n y i n a k. „A trónkereső”, „Fenn az ernyő, nincsen kas” és „Dalos Pista” alig fél ház előtt adtak elő, pedig a színészek kitűnően játszottak. A „Thalia” sem reszesült a kelő felkarolásban. — 24-én volt N e m e t h János tenorista jutalomjátéka, a „Czigánybáró”-t adtak. Csütörtökön először Suppé „Ördögök a földön” című új operette-je. Szombaton (28-án) H a v a s Aranka naiv színésznő jutalomjátéka lesz s a „Tucskó”, adatik. A társaság meg körülbelül szeptember végéig marad Nagyváradon.

— Boruth utolsó verse. Lapunk más helyén emlékezünk meg Boruth Elemér váratlan haláláról. Itt most közöljük legutolsó költeményét, mely az „Országvilág”-ban jelent meg:

A tél vándora.
Zord téli idő . . . zúg a fergeteg,
S tele marokkal szőria a havat.
Kietlen tájon, erdős völgy felett
A szegény drótos kinosas halad.

A nyom befújva . . . léptének irányt
Az új szélén nőtt kőröd csapnán.
Hová lyukadt ki? mit tudja szegény!
Mely, mint az állat, óstőne után.

Előtte erdő, rejtelmes vadon,
Hátul az alkony húzódik felé.
Fölötte varjú káróg a galyon,
Mintha mondáná: „Kár, ne menj belé!”

De hallgat-e az, a kit fú a baj?
Az éhezének tanácsos a kenyér.
S ő megy tovább, míg lassan elfedi
A rengeteg s a sötét téli éj.

A varjú káróg . . . a vihar üvölt . . .
S egyre vastagabb lesz a hólepel . . .
A többit azítan a bokrok között
Talált két booskor búsan mondja el.

Szerkesztői üzenet.

G-d S-r. Arad. Az egész ügynek nyilvánosságra való hozatala, sokkal inkább ártóhat az önkellenfeleknél, sem hogy egyáltalán szükségese forogna fenn még egy újabb válszánk.

KÖZGAZDASÁG.

Szesszilet.

(Aug. 27.)
(R.) Az űzlet szilárd. Készárú nagyban 29, kicsinyben 29.50, hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatözsde.

(Aug. 27.)
Az irányzat lanya, az árák 10 krral olcsóbbak. űzi buza 8.58—8.60, tavaszi buza 9.17—9.19, új tengeri 6.56—6.58, ősi zab 6.34—6.36, tavaszi zab 6.70—6.72, káposzta-repeze. 9.75—9.87.

Budapest, augusztus 27. (A z „A radi K ö z l ö n y ” e r e d e t i t á v i r a t a.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyjárdék 108.15; magyar papirjárdék 95. — magyar hitelbank 289.25, osztrák hitelbank 280. — London 126.35, Páris 49.95, magy. jelzálog-hitelbank —, magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank —.

Hivatalos piaci árak Aradon.

(Augusztus 27.)

- Gabnaneműk: tiszta buza legnehezebb 8 frt 50 kr, közép 7 frt — kr, ketszeres legnehezebb 6 frt 50 kr, közép — frt — krajczár, rozs legnehezebb 6 frt — kr, közép 5 frt 80 kr, árpa legnehezebb 4 frt 50 kr, közép 4 frt — kr, zab legnehezebb 5 frt 20 kr, közép 5 frt — kr, retek-repeze legnehezebb — frt — kr, kukorica 5 frt 60 kr únik.
- Liszt: legfinomabb 9-as 17 frt 30 kr, legfinomabb I. 15 frt — kr, zsemlye 15 frt — kr, fehér kenyér 14 frt — kr, fekete kenyér — frt — kr, rozs — frt — kr, tengeri — frt — kr, múmlik, Dara tiszta búzából — frt 18 kr, Arpakása 16 frt — kr, múmlik.
- Hűvelyesek: borsó 14 frt — kr, bab 12 frt — kr, lencse 14 frt — kr, köleskása 14 frt — kr, burgonya — frt — múmlik.
- Széná: 1. kötött legjobb 5 frt 50 kr, közepes 5 frt — kr, kőtelent: legjobb 5 frt — közepes 4 frt 50 kr egy mázsa.
- Kötött vagy ágyi szalma: legjobb 2 frt 50 kr, közepes 2 frt — kr egy mázsa.
- Takarmanyszalma: legjobb 2 frt — kr, közepes 1 frt 50 kr, egy mázsa.
- Alomszalma: legjobb 1 frt 50 kr, közepes 1 frt — kr, egy mázsa.
- Sz. R. bukt 3 frt 50 kr, caer 3 frt 50 kr, szilfa — frt — kr, fenyő 2 frt 50 kr.
- Hus: macsa 66 kr, borjú 60 kr, disznó 52 kr, juh 40 kr; disznószőr 50 kr, szalonna 80 kr, vaj 1 frt —, olvasztott vaj 1 frt 30 kr, tej 10 lo, fehé 60 bor 20 kr, fehé 20 kr, vörös 60 bor 60 kr, vörös új bor 50 kr, ezeit 6 kr, pálinka (szilva) 30 kr, sőr 24 kr egy liter.
- Zöltség: Kel (Kohl) 4 kr, kalarabi (Khole-rabi) 4 kr, veres vagy ceclérpala 4 kr, sárga vagy murekópa 4 kr, vereshagyma 10 kr, fokhagyma 12 kr, cezeller — kr, petrezselvény 4 kr, pastinak 4 kr, leveles-zöltség (Suppengrün) — kr, tojás darabja — kr, bors — frt — kr, paprika 80 kr kilogrammonként.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1886. évi augusztus 27-én.

Magyar aranyjárdék 6 sz	—
Magyar aranyjárdék 4 sz	108. —
Magyar papirjárdék 5 sz	94.95
Magyar vasúti köles	153.50
Magyar vasúti államkötvény 1. kib.	100.95
Magyar vasúti államkötvény 2. kib.	128.50
Magyar vasúti államkötvény 3. kib.	120. —
Magyar földterhermentesítési kötvény	105. —
Magyar földterhermentesítési kötvény	105. —
Magyar földterhermentesítési kötvény	105. —
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	105.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési köt.	105.25
Magyar szőlődezsómarvásági kötvény	100.25
Magyar nyerenyem-sorsjegykötvény	120.50
Tízazsáblóalozási és szegedi sorsjegy	126.75
Osztrák járdék papirban	84.80
Osztrák járdék ezüstben	85.80
Osztrák járdék aranyban	119.50
1860-iki osztrák államsorsjegy	141.50
Osztrák-magyar bankrészevény	860. —
Magyar hitelbankrészevény	289.50
Osztrák hitelintézeti részevény	279.30
Cs. és kir. arany	5.93
Ezüst	—
20 frankos arany (Napoleon'or)	10. —
Német birodalmi márka	61.80
London (3 havi váltókért)	126.35
20 marok	12.36

IDEGENEK NEVSORA.

(Aug. 27.)

Fehérkereszt-szálló. Türk N., birt. Medgyes. Wechsler N., Erő Pal, hivatalnok, Budapest. Márte N., tisztartó, Vilkos, Kovács J., kávé, Temesvár. Otrits N., keresk., Temesvár. Aglar N., keresk., Bpest. Reisinger N., Deutsch Mór, úszó,

